

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Mf.I.40.055/2023/8.

A felperes:

felperes neve (címe)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Borsányi Brigitta ügyvéd (címe)

Az alperes:

alperes neve (székhelye)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Hergenróder Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. Hergenróder Tamás, címe)

A per tárgya:

Munkabér, illetmény és egyéb anyagi juttatások fizetése

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szolnoki Törvényszék 15.M.70.047/2022/29.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés sorszáma:

Alperes, 15.M.70.047/2022/30.

Felperes, 15.M.70.047/2022/31.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja az alábbiak szerint:

Az alperest terhelő elsőfokú eljárási illetéket 539 862 (ötszázharminckilencezer-nyolcszázhatvankettő) forintra leszállítja, míg az állam terhén maradó elsőfokú eljárási illetéket 401 812 (négy százegy ezer-nyolcszáz tizenkettő) forintra felemeli.

Az alperes javára megítélt perköltséget 425 597 (négy százhuszonöt ezer-ötszáz kilencven hét) forintra felemeli.

Megállapítja, hogy az elsőfokú eljárással összefüggésben felmerült pártfogó ügyvédi díjat 57,33 %-ban az alperes viseli, a fennmaradó 42,67 % pártfogó ügyvédi díj az állam terhén marad.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 177 635 (százhetvenhétezer-hatszázharmincöt) forint másodfokú perköltséget.

A másodfokú eljárással összefüggésben felmerülő pártfogó ügyvédi díjat 57,33 %-ban az alperes viseli, míg a fennmaradó 42,67 % másodfokú pártfogó ügyvédi díj az állam terhén marad.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Illetékbevételei számlájára 719 815 (hétszáz tizenkilencezer-nyolcszáz tizenöt) forint fellebbezési eljárási illetéket, míg a fennmaradó 535 750 (ötszázharmincöt ezer-hétszázötven) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad. Az illetékfizetési kötelezettség a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A tényállás

[1] A felek között 2020. november 2. napjától állt fenn határozatlan időtartamú teljes munkaidős munkaviszony munkaerő-kölcsönzés céljából.

[2] A felek a munkaszerződés 3. pontjában az alábbiakat rögzítették: „A munkáltató és a munkavállaló megállapodnak abban, hogy a Munkavállaló bruttó besorolási havi bére 161 000 forint, azaz egyszázhatvanegyezer forint, mely a jelenléti íven leigazolt, ledolgozott órák száma alapján kerül elszámolásra. Abban az esetben, amennyiben a

munkavállaló a munkafadatait Magyarország területén kívül az EU tagállamaiban látja el jelen szerződés keretei között, abban az esetben „tájékoztatóban” rögzített, a munkavállaló által elfogadott és aláírásával hitelesített munkabérre jogosult.”

[3] Az előbb említett tájékoztató 4. pontja az alábbiakat tartalmazza e körben: „A munkabér személyi alapbérként órabér formájában kerül megállapításra, melynek alapja a jelenléti ívben leigazolt órák száma. A jelen tájékoztató alapján meghatározott kölcsönvevőnél a felek megegyezését követően a munkabér a következőképpen kerül meghatározásra: Munkabér: a munkavállaló bruttó bére 10,15 euró, azaz tíz euró tizenöt eurócent, mely tartalmazza a Magyarországon érvényes forintban meghatározott garantált bérminimum/garantált bér bruttó összegét is. Pótlékok, egyéb kifizetés: nincs. A munkáltató kötelezi magát arra, hogy azokra az időszakokra, amikor a munkavállaló nem kerül kikölcsönzésre/kölcsönbe adás keretein belül foglalkoztatásra, ebben az esetben a munkavállaló a magyar garantált bérminimumra/megállapodott alapbérre jogosult.” A tájékoztató rögzíti továbbá, hogy „A kölcsönzés ideje alatt a kölcsönzött munkavállalóra a kölcsönbevevőnél azonos vagy hasonló munkakörben foglalkoztatott munkavállalók munkaviszonyból származó lényeges feltételeket érintő jogokra és kötelezettségekre – munkabérrel bezárólag – érvényesek.”

[4] A felperes a munkaszerződését aláírta és bár az aláírás napján, 2020. október 29-én úgy ítélte meg, hogy őt az alperes megtévesztette figyelemmel arra, hogy a 10,15 euró németországi órabérbe ténylegesen nem kalkulálták bele a magyarországi garantált bérminimumot, a szerződés ezen rendelkezésével szemben az alperes irányába megtámadással nem élt.

[5] Az alperes a felperest Németországba a (cég neve) nevű cégnek adta kölcsön munkavégzés céljából. A német szabályok szerint a munkaerő-kölcsönzési szerződés csupán másfél évig állhat fenn az alperes és a kölcsönvevő cég között. Ezért az alperes a felperes munkaviszonyát 2022. április 25. napjával megszüntette, őt a NAV-nál az alperestől ezen nappal kijelentette. A felmondást csak később, 2022. május 12-én foglalta írásba és 2022. május 13-án küldte meg a felperesnek.

[6] A felmondást az alábbiakkal indokolta: „Munkáltató Önt 2020. november 2. napjától németországi kiküldetésben munkaerő-kölcsönzés keretében foglalkoztatta a (cég neve) kölcsönvevőnél. A hatályos németországi munkaerő-kölcsönzési szabályok alapján az Ön foglalkoztatása kimerítette a maximális kölcsönzési időszakot. Munkáltató Önt másik munkahelyre nem tudja kikölcsönözni. Mint munkáltató nem tudunk Önnek hasonló területen munkát biztosítani, ezért felmondással meg kívánjuk szüntetni a jogviszonyát. A felmondási idő tartamát az Mt. 220. § (2) bekezdése alapján határoztuk meg. Ezen munkáltatói intézkedés ellen jogorvoslatra az Mt. 287. §-ában foglaltak az irányadóak.”

[7] A felperes nettó órábérére a munkaviszonya megszüntetésének időpontjában 10,88 euró volt.

A kereset és az ellenkérelem

[8] A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest elmaradt jövedelem jogcímén 2022. április 26. napjától 2023. április 26. napjáig 28 611 euró megfizetésére a munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeként, hivatkozva arra, hogy a munkáltató a felmondással kapcsolatban az alakítás és az okszerűség követelményeit megsértette. Kérte továbbá az alperes kötelezését 45 nap szabadság megváltásaként 4815 euró megfizetésére annak okán, hogy állítása szerint munkaviszonya fennállása alatt 45 nap szabadságra vált jogosulttá, amit az alperes részére nem adott ki, illetve nem váltott meg.

[9] Mindezekon felül 3 124 400 forint megfizetésére is kérte kötelezni az alperest a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 42. § (2) bekezdés b) pontja alapján azzal az indokkal, hogy a 10,15 euró összegű órábéré a magyarországi 161 900 forint összegű minimálbér felett illette meg.

[10] Elmaradt béren kívüli juttatásként 220 euró „Covid pénz”-t igényelt. E körben arra hivatkozott, hogy a munkaszerződéshez tartozó tájékoztatóban rögzítésre került, hogy a kölcsönbevevőnél azonos, vagy hasonló munkakörben foglalkoztatott munkavállalókkal azonos jogok illetik meg, már pedig a német munkavállalók kaptak ún. „Covid-pénzt”, ő mint magyar munkavállaló azonban nem. Ezért hivatkozott az egyenlő bánásmód megsértésére is, védett tulajdonságként a nemzeti hovatartozását jelölte meg.

[11] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben történő marasztalására irányult.

[12] A munkaviszony megszüntetésével kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a felek között megállapodás született a munkaviszony közös megegyezéssel történő megszüntetéséről, amit végül a felperes nem fogadott el. Ezért közölt vele felmondást, amit 2022. május 12-én foglalt írásba, majd szabályszerűen közölt a felperessel. Állította, hogy a felmondás a valós okokat rögzítette, ugyanis nem tudta a későbbiekben a felperest munkaerő-kölcsönzés keretében foglalkoztatni. Érvelése szerint a felperes 2022. április 25-én történő kijelentése adminisztrációs hiba volt, amit annak észlelését követően, április 27-én nyomban kijavított. A felperes munkaviszonya ténylegesen nem 2022. április 25-én, hanem az írásbeli felmondás közlését követően, 2022. május 27-én került megszüntetésre.

[13] Nem vitatta, hogy a felperes a munkaviszonya fennállása alatt 45 nap szabadságra vált jogosulttá, azt azonban igen, hogy az ne került volna megváltásra vagy kiadásra. Ennek igazolásául a kilépő fizetési jegyzéket csatolta, amellyel egyidejűleg a munkaviszony 2022. május 27-én történő megszüntetését is bizonyítani kívánta.

[14] A felperes 3 124 000 forint elmaradt munkabér igényének elutasítását azzal az indokkal kérte, hogy a tájékoztató 4. pontja szerinti 10,15 euró órabérben állapodtak meg a felek azzal, hogy az tartalmazza a Magyarországon érvényes, forintban meghatározott garantált bérminimum bruttó összegét.

[15] Vitatta, hogy a németországi kölcsönbevevő cég 2200 euró „Covid pénz”-t fizetett volna a német munkavállalóknak és a felperes által megjelölt távolléti díj összegét is.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[16] Az elsőfokú bíróság 15.M.70.047/2022/29. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 21 164 eurót elmaradt munkabér, mint kártérítés jogcímén és ezen összeg 2022. október 26. napjától számított törvényes kamatát, 3916,8 eurót szabadságmegváltás címén, valamint ezen összeg 2022. május 3. napjától számított kamatát. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Kötelezte az alperest 561 500 forint eljárási illeték megfizetésére amellet, hogy megállapította, 315 800 forint eljárási illeték az állam terhén marad. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 247 426 forint perköltséget. Megállapította továbbá, hogy a pártfogó ügyvédi díj viselésére az alperes köteles.

[17] Elsőként azt vizsgálta, hogy a felperes munkaviszonya mikor és hogyan került megszüntetésre. A megszüntetés időpontja tekintetében abból indult ki, hogy a (megye neve) Megyei Kormányhivatal felperes által csatolt adatszolgáltatása szerint a felperes jogviszonyának vége: 2022. április 25.

[18] Az alperes által e körben adminisztrációs hiba, a felperes visszajelentése és munkaviszonyának 2022. május 27-vel történő megszüntetése bizonyítására becsatolt 22.T.1041. számú bejelentő és változásbejelentő lappal kapcsolatban rögzítette, az alperes azt a perfelvétel lezárását megelőzően nem indítványozta bizonyítékként becsatolni a bíróság részére. Nem osztotta ezzel kapcsolatban azt az alperesi hivatkozást, hogy a kilépő fizetési jegyzék az előbbi nyomtatvánnyal együtt értelmezendő és a kilépő fizetési jegyzék bizonyítékként történő figyelembevételét a perfelvétel lezárását megelőzően indítványozta. Az előbbieket miatt az elsőfokú bíróság a bejelentő és változásbejelentő lapot, mint bizonyítékot figyelmen kívül hagyta.

[19] Az alperes azon hivatkozását is megalapozatlannak találta, hogy a bejelentő és változásbejelentő lap a 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 220. § (1) bekezdés b) pontja alapján azért lenne figyelembe vehető utólagos bizonyítékként, mert az a felperes által benyújtott és az alperes által 2023. január 17-én kézhez vett 15. sorszám alatt iktatott bizonyítékok cáfolatára szolgál. E körben az elsőfokú bíróság arra mutatott rá, hogy a bejelentő és változásbejelentő lapokat az alperes még azt megelőzően terjesztette a bíróság elé, hogy részére megküldésre kerültek volna az általa hivatkozott 15. sorszám alatti felperesi bizonyítékok.

[20] Hangsúlyozta továbbá, hogy a bejelentő és változásbejelentő lap annak figyelembevétele esetén sem vezetne az alperes által várt eredményre. Egyrészt azt nem igazolná, hogy a felperes kijelentésére adminisztrációs hiba okán került sor. Másrészt a felperest megilletné a Pp. 220. § (1) bekezdés b) pontja alapján az utólagos bizonyítás joga, erre figyelemmel pedig a bíróságnak figyelembe kellene vennie a (város neve)-i Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának 2022. november 28-án kelt tájékoztatását, amelyben az került rögzítésre, hogy a felperes 2022. május 9-től 2022. július 3-ig ellátásban részesült. Erre pedig nem lett volna lehetősége, ha az alperes a felperest munkaviszonyba visszajelentette volna. Ennek alapján sem találta bizonyítottnak az alperes adminisztrációs hibára tett hivatkozását.

[21] Mindezekre figyelemmel azt állapította meg, hogy az alperes a felperes munkaviszonyát 2022. április 25. napjával szüntette meg.

[22] A megszüntetés módjával kapcsolatban kiemelte, az Mt. 42. § (1) bekezdéséből, 44. §-ából és 22. § (3) bekezdéséből következően a munkaviszony megszüntetéséről szóló jognyilatkozatot írásba kell foglalni. Rögzítette, az alperes a munkaviszony megszüntetésével egyidejűleg a felperessel írásbeli felmondást nem közölt. Ugyanakkor azt, hogy az alperes a felperest kijelentette, a munkaviszony megszüntetésére irányuló ráutaló magatartásnak tekintette. Nem tartotta alaposnak az alperes azon hivatkozását, hogy az alaki követelményeknek a felperes közös megegyezést elutasító magatartása miatt tett késedelmesen eleget. Az alaki követelményeket megszegése miatt a munkaviszony megszüntetését jogellenesnek minősítette.

[23] Az alaki követelmények megsértésén túl az Mt. 64. § (2) bekezdése alapján azt is vizsgálta, hogy az írásbeli felmondásban szereplő okok valósak és okszerűek-e. E körben (tanú 1 neve) tanúvallomásának értékelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alperes nem tudta bizonyítani a felmondás indokainak a valóságát és okszerűségét, így a munkáltatói intézkedés ezen okból is jogellenes.

[24] A jogellenesség jogkövetkezményeként a felperes által igényelt elmaradt munkabérben megnyilvánuló kártérítés tekintetében – az Mt. 82. § (2) bekezdésében foglalt 12 havi távolléti díjban meghatározott felső korlát miatt – azt vizsgálta, hogy a felperesnek mennyi volt a távolléti díja, miután az a felek között vitatott volt. E körben abból indult ki, hogy az Mt. 148. § (1) bekezdés a) pontja szerint a távolléti díjat az esedékesség időpontjában érvényes alapbér és pótlékátalány figyelembevételével kell megállapítani, az Mt. 145. §-a értelmében pedig a feleknek a pótlékátalányban külön meg kell állapodni. Miután az esedékesség időpontja 2022. április hónapban volt, ezért az áprilisi bérjegyzék alapján arra következtetett, hogy a felperes órábéré 10,88 euró volt, április havi alapbére pedig 1847,75 euró. Mivel a felek pótlékátalányban nem állapodtak meg, a felperes távolléti díját az előbbi havi alapbérrel azonosította. Ebből levezette, hogy 2022. április 26-tól 2023. április 26-ig terjedő időtartamra a felperes elmaradt munkabére 22 173 euró. Ebből levonva a felperes által ezen időszakban kapott 1009 euró állaskeresési járadékot, a felperes kárának összegét 21 164 euróban határozta meg.

[25] A felperes szabadság-megváltás iránti igényét azért tartotta megalapozottnak, mert az alperes által e körben figyelembe venni kért kilépő fizetési jegyzéket nem látta alkalmasnak a szabadság tényleges kiadásának, illetve megváltásának bizonyítására.

[26] A felperes 3 124 400 forint elmaradt munkabér igénye tekintetében azt hangsúlyozta, hogy a felek a munkaszerződésben rögzítették, a felperes németországi 10,15 eurós munkabérébe be kell számítani a magyarországi alapbérét is. Bár a felperes a munkaszerződés aláírásakor az órabérének összegében tévedésben volt, azonban ezzel kapcsolatban a megtámadás jogával nem élt a munkáltatója felé. Ennek okán a munkaszerződést és az annak részét képező tájékoztatás munkabérre vonatkozó elemeit érvényesnek tekintette, ebből pedig arra következtetett, hogy a munkáltatót ennek megfelelően terhelte a felperessel szemben elszámolási kötelezettség.

[27] A munkaszerződés 3. pontjának nyelvtani értelmezése alapján nem osztotta a felperes azon érvelését, hogy a munkaszerződés 3. pontjából levezethető, hogy a 161 100 forintba a felperes a 10,15 euró órábérén felül még jogosult lenne.

[28] A béren kívüli juttatással kapcsolatban rámutatott, a felperes csak állította, de bizonyítani nem tudta, hogy a kölcsönbe vevőnél a vele azonos vagy hasonló munkakörben foglalkoztatott munkavállalók voltak a „Covid-pénzre” jogosultak, hogy az béren kívüli juttatás jogcímén járt volna a felperesnek is, illetve, hogy a német munkavállalók 2200 eurót kifejezetten a munkaviszonyra tekintettel kaptak a kölcsönbe vevő cégtől. E körben (tanú 2 neve) tanúvallomásának bizonytalanságára utalt.

[29] Rögzítette mindezeket túl, hogy a felperes könyvszakértő kirendelése iránti indítványát azért mellőzte, mert a becsatolásra került bérlapok alapján a felperes távolléti díja enélkül is megállapítható volt. Bár az alperes által kiállított 2022. április havi fizetési jegyzéken és a németországi kölcsönbe vevő cég fizetési jegyzékén szereplő adatok nem álltak összhangban egymással, a távolléti díj körében ítélezése alapjául a németországi fizetési jegyzékeket fogadta el arra figyelemmel, hogy a munkavégzés Németországban történt, így az ott számfejtett bér adatai tekinthetők hitelesnek.

[30] Rögzítette továbbá, hogy a munkaviszony megszüntetésének napján 373,15 forint/euró árfolyam volt érvényben, ennek figyelembevételével állapította meg, hogy a felperes teljes követelése 14 621 216 forint volt, ehhez képest 9 358 650 forint vonatkozásában lett pernyertes, ami 64 %-os pernyertességet eredményezett.

[31] Ebből kiindulva marasztalta az alperest pervesztessége arányában 877 300 forint eljárási illetékben, míg a felperest terhelő eljárási illetéket a Pp. 525. §-ára figyelemmel hagyta az állam terhén.

[32] Rámutatott, az alperes a perben perköltsége megállapítását megbízási szerződés alapján kérte, melyet azonban a per irataihoz nem csatolt. Emiatt az alperes perköltségének megállapításáról a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján a pertárgyértékhez igazodóan és a pernyertesség-pervesztesség arányát figyelembe véve rendelkezett. Mivel a felperesnek igazoltan fordítási költsége merült fel, azt az alperesi pervesztesség arányában levonta az alperest megillető perköltség összegéből.

[33] A rendelkező részben foglaltaktól eltérően a határozat indokolásában azt rögzítette, hogy a pártfogó ügyvéd díját 64 %-ban a pervesztes alperes viseli, míg a fennmaradó rész a felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosultsága miatt marad az állam terhén.

A fellebbezések és a fellebbezési ellenkérelmek

[34] Az ítélettel szemben valamennyi peres fél fellebbezéssel élt.

[35] A felperes pontosított fellebbezésében az ítélet megváltoztatását és az alperes keresete szerinti marasztalását, azaz – nyilatkozata tartalma szerint – azt kérte, hogy az ítéltábla emelje fel az elmaradt munkabér, mint kártérítés címén megítélt összeget 28 611 euróra, a szabadságmegváltás címén megítélt összeget 4 815 euróra, továbbá kötelezze az alperest 3 124 400 forint elmaradt alaphé és 2 200 euró héen kívüli juttatás, valamint mindezen összegek után 2022. április 26 napjától a kifizetés napjáig törvényes kamat megfizetésére. Perköltséget is igényelt.

[36] Az anyagi jogi jogszabálysértéssel kapcsolatos jogszabályhelyként az Mt. 148. § (1) bekezdését jelölte meg.

[37] A gyakorolni kért felülbírálati jogkör tekintetében a Pp. 369. § (3) bekezdés a), b), c) és d) pontjaira utalt.

[38] Az elmaradt munkabér, mint kártérítésösszészérűsége szempontjából azt kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság tévesen számította a távolléti díj összegét. Az általa hivatkozott jogszabályhely (Mt. 148. § (1) bekezdés) rendelkezésével ellentétben ugyanis a bíróság ítélete tévesen rögzítette, hogy csak akkor vehető figyelembe a bérpótlék a távolléti díj kiszámításakor, ha arról a felek megállapodtak. Pontosított nyilatkozata szerint saját számításait az utolsó hat hónapra részére kifizetett összes jövedelem átlagolásával végezte el. A távolléti díj összegének igazolására utólagos bizonyítás keretében a Pp. 220. § (1) bekezdésének a) és b) pontjában foglaltakra hivatkozással új bizonyítékként csatolta a 2022. évi adóbevallását, illetve ismételtén csatolta a keresetleveléhez már mellékelt kilépő papírokat. E körben arra hivatkozott, hogy az adóbevallást 2024. január 24-én kapta meg az adóhatóságtól.

[39] Az elmaradt munkabér iránti igénye körében azt hangsúlyozta, a felek megegyezése arról szólt, hogy a német minimálbér és a magyar minimálbér is elszámolásra és kifizetésre kerül részére. Ennek alátámasztásául utalt a munkaszerződés 3. pontja és a munkaszerződés elválaszthatatlan részét képező „tájékoztató” tartalmára. Ezeket akként értelmezte, hogy a munkavállaló bruttó besorolási havi bére 161 000 forint, amelynek megfizetésére az alperes köteles. A tájékoztató az ezen kívüli egyéb juttatásokat nevesíti. Hivatkozott a csatolt bérjegyzékekre, amelyekből kitűnően csak a ledolgozott órákra járó német minimálbért kapta meg, a magyar minimálbér ebben nem lehet benne. Álláspontja szerint ezt alátámasztotta (tanú 2 neve) tanú vallomása is. E körben az ítélet tényállását tévesnek tekintette.

[40] Az elmaradt héen kívüli juttatás tekintetében azzal érvelt, az alperes a „Covid pénz”-t a német cégtől megkapta, de azt nem utalta tovább részére, holott az is a munkabér része.

[41] Az alperes fellebbezési ellenkérelme szerint a felperes fellebbezése teljes mértékben megalapozatlan, emiatt saját fellebbezése alapján kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, vagy hatályon kívül helyezését.

[42] Arra hivatkozott, hogy a felperes fellebbezése nem tartalmaz határozott kérelmet, önmagával ellentmondásos, abban ténybeli és jogi tévedések szerepelnek.

[43] Az elmaradt munkabér, mint kártérítés tárgyában előadott fellebbezési kérelem kapcsán rámutatott, a felperes előbb 28 611 eurót követel, majd később ezen igényét 29 620 euróban jelöli meg. Kifogásolta továbbá e körben, hogy a felperes a teljes elmaradt munkabér megfizetését kérte, holott az elsőfokú bíróság ítélete 21 164 euró megfizetésére már kötelezte az alperest, ebből pedig levonta azt a következtetést, hogy a felperesi fellebbezés a kereseti kérelmen is túlterjeszkedik. A jogalapot érintően azzal érvelt, igazolta, hogy a munkaviszony megszüntetése nem volt jogellenes. Az összecszerűséggel kapcsolatos álláspontja szerint pedig a felperes alaptalanul hivatkozik arra, hogy az elsőfokú bíróság rosszul számolta ki a neki járó összeget, ugyanis bár először szakértői bizonyítást indítványozott, azonban attól később elállt, így követelésének összecszerűsége neki felróhatóan maradt bizonyítatlan.

[44] A magyarországi munkabér iránti felperesi igény tekintetében hangsúlyozta, a felperes maga adta elő, hogy tudomásul vette, miszerint azt tartalmazza a németországi munkavégzésre számfejtett bér, amellyel kapcsolatban iratokat is aláírt, így nem kérdéses, hogy az ezzel összefüggésben előterjesztett fellebbezése is alaptalan.

[45] Rámutatott, a felperes csak tényállítást tesz a „Covid pénz” vonatkozásában, azonban azt egyetlen jogszabályhellyel, tanúvallomással vagy okirati bizonyítékkal sem támasztotta alá.

[46] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan pedig az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság peres eljárás folytatására utasítását kérte. Kérte a felperes első- és másodfokú perkoltségben történő marasztalását is az általa csatolt díjmegállapodás alapján.

[47] A gyakorolni kért felülbírálati jogkörök közül a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja szerintit nevesítette.

[48] Álláspontja szerint a törvényszék tévesen állapította meg a munkaviszony megszüntetésének időpontját és körülményeit.

[49] E körben elsődlegesen azt hangsúlyozta, hogy az eljárásban nem volt vitatott, hogy a felek megegyeztek a munkaviszony közös megegyezéssel történő megszüntetésében 2022. április 25-én. Elismerte, hogy ekkor hibát követett el azzal, hogy elhitte, a felperes visszaküldi a szükséges iratokat és teljesen jóhiszeműen a szóbeli megállapodás alapján kijelentette őt. Ezt azzal magyarázta, hogy az alperesnél – különösen a fizikai távolság miatt – a szóbeli, illetve elektronikus levelezéssel történő kommunikáció teljesen megszokott. Kiemelte továbbá, már a munkaviszony létesítésekor külön írásban és szóban is tájékoztatta a felperest, hogy munkaerő-kölcsönzés keretében legfeljebb 18 hónapon át foglalkoztatható a német törvények szerint. Ezt a tájékoztató átvételével tudomásul vette, miként a munkabért és egyéb elemeit is, illetve azt, hogy amennyiben kikölcsönzésre nincs lehetőség, a magyar garantált bérminimumra jogosult.

[50] Amikor a felperes közölte, hogy mégsem írja alá a közös megegyezést, akkor 2022. április 27-én javították az adminisztrációs hibát. Rámutatott, a felperes maga is úgy tekintette, hogy a kölcsönzési időszak megszűnésével munkaviszonya is megszűnik, hiszen a munkahelyén a továbbiakban nem jelent meg. Hangsúlyozta, maga a felperes csatolta a NAV igazolását arról, hogy 2022. április 27. napján helyesbítő adatszolgáltatást nyújtott be. Megjegyezte, 2022. május 2-án önellenőrzést adott be, ami a NAV-nál fennálló hiba miatt nem került feldolgozásra. Ez a magyarázata annak, hogy a felperes munkanélküli ellátásban részesülhetett.

[51] Kifejtette azon álláspontját is, hogy az elsőfokú bíróság tévesen értékelte a 22.T.1041 számú változásbejelentő lapot. E körben az elsőfokú bíróság azon megállapítását kifogásolta, miszerint „alperes a változásbejelentő lapokat még azelőtt terjesztette elő a bíróságon, hogy részére megküldésre kerültek volna a 15. sorszám alatt iktatott felperesi bizonyítékok”. A bíróság ugyanis a jogi képviselő helyett már az alperesi társaságnak közvetlenül megküldte a felperesi iratokat, a jogi képviselő innen értesült azokról, így nyilvánvalóan nem lehet alaptalan a Pp. 220. § (1) bekezdés b) pontjára történő hivatkozása. Másrészt vitatta azt is, hogy a változásbejelentő lap ne igazolná, hogy a felperes kijelentésére adminisztrációs hiba miatt került sor. Álláspontja szerint ugyanis a NAV igazolás alátámasztja az alperesi állításokat a körben, hogy helyesbítést nyújtott be az állami adóhatóság részére, azaz minden szükséges és tőle telhető intézkedést megtett.

[52] A felmondási ok valóságát és okszerűségét pedig már azzal igazoltnak látta, hogy a felperes nem tudott elhelyezkedni a munkaviszony megszüntetését követően, ez ugyanis alátámasztja azt az alperesi állítást, hogy számára nem tudtak új munkahelyet biztosítani.

[53] A felmondás jogellenessége miatt alkalmazott jogkövetkezményekkel kapcsolatban elsődlegesen a távolléti díj összegének megállapítását kifogásolta. E körben rámutatott, a bíróság szakkérdésben foglalt állást azzal, hogy saját hatáskörben bemérlegelte a távolléti díj összegét. Állítása szerint az elsőfokú bíróság által tévesen megállapított 1847,75 euró helyett a felperes havi távolléti díja 1786,4 euró volt. Hangsúlyozta még, a felperes maga is szakértő kirendelését indítványozta a távolléti díj megállapítására, illetve csatolta a bérszámfejtési lapok magyar fordítását.

[54] A jogkövetkezményekkel kapcsolatban kifogásolta azt is, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, hogy a felperes kárenyhítési kötelezettségének eleget tett-e, keresett-e másik munkahelyet, kizárólag az 1009 euró álláskeresői járadékot vont le.

[55] Az összecszerűséggel kapcsolatban hangsúlyozta azt is, kölcsönzés hiányában a 18 hónap maximális időtartam letelte után a felperes magyar foglalkoztatás keretében legfeljebb a magyar garantált bérminimumra lett volna jogosult. Hangsúlyozta, több ízben felhívta az elsőfokú bíróság figyelmét arra, hogy a felperes keresetében figyelmen kívül hagyta a külföldi elemet, a munkaerő-kölcsönzés irányadó hazai és külföldi jogszabályait.

[56] Állította, az eljárás során igazolta a felperes szabadságának kiadását is a becsatolt bérszámfejtési lapokkal. E körben hangsúlyozta, Németországban a „szabadságtömb” fogalmat nem ismerik. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság az anyagi pervezetés körében nem tett eleget azon kötelezettségének, hogy felhívja az alperest arra, mivel, milyen további módon kellene még igazolnia a szabadság kiadását, illetve megváltását. Érthetetlennek tartotta, hogy az elsőfokú bíróság etekintetben nem fogadta el a kilépő iraton szereplő adatokat, bár azok valódiságához kétség nem fér.

[57] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a pernyertesség arányának meghatározásakor számítási hibát ejtett. Ezt azzal indokolta, hogy a forint/euró árfolyam a munkaviszony létesítésekor, objektív időpontban rögzült, így minden számításra a 2021. október 29-én érvényes MNB euró árfolyam (369,03 forint) az irányadó.

[58] A továbbiakban összefoglalóan előadta, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében a tényállást pontatlanul állapította meg, a bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül és sajátos módon mérlegelte, továbbá számos jogszabálysértést követett el, így a felsorolt téves irat megküldésén, a bizonyítékok figyelembe nem vételén, szakkérdésben állásfoglaláson, anyagi pervezetés elmulasztásán túl a tárgyalási időközöt sem tartotta be, az ítélethirdetés időpontjáról például csak az ítélet kihirdetését követően értesült az alperes. Kifogásolta továbbá, hogy alperesi kérelem ellenére az elsőfokú bíróság távtárgyalást nem tartott, ennek okát pedig nem adta.

[59] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az alperes fellebbezésének elutasítását és a saját fellebbezése alapján az alperesnek a keresete szerinti marasztalását kérte.

[60] A munkaviszony megszüntetésének időpontjával és körülményeivel kapcsolatban a következőket hangsúlyozta:

[61] Az alperes valótlanul állítja fellebbezésében, hogy a munkaviszony közös megegyezéssel történt megszüntetése ne lett volna vitatott. Nem is tudta bizonyítani, hogy a felek a közös megegyezésben megállapodtak volna. Azt is vitatta, tájékoztatást kapott volna arról, hogy 18 hónap után már az alperes nem foglalkoztatja. Rámutatott, az alperes mindennel kapcsolatban szóbeli megbeszélésre hivatkozik, pedig a munka törvénykönyve e körben írásbeliséget követel meg. A szóbeli megállapodásokat az alperesnek kellett volna bizonyítania, de ilyen szóbeli megállapodások nem történtek.

[62] Vitatta, hogy a NAV rendszerében 2022. április 27. és május 9. között hiba lett volna. Jelezte, erről a NAV-tól tájékoztatást kért.

[63] A szabadság kiadását, illetve megváltását is vitatta, e körben (tanú 2 neve) tanúvallomását tartotta bizonyító erejűnek, míg álláspontja szerint (tanú 1 neve) nem tudott érdemben nyilatkozni. Hivatkozott az óraösszesítőkre és a bérlapokra, amelyekből álláspontja szerint ugyancsak levonható az a következtetés, hogy csak a ledolgozott órákat fizették ki részére.

[64] Utalt arra, hogy a távolléti díj számításával maga sem értett egyet.

[65] A külföldi elem kapcsán azt hangsúlyozta, az olyan nyilvánvaló tény, amelyet a bíróság hivatalból észlelt.

[66] A 22.T.1041 változásbejelentő lapokkal kapcsolatos alperesi előadást irrelevánsnak tartotta figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság az utólagos bizonyítás kapcsán tett alperesi okfejtést nem fogadta el. Hangsúlyozta továbbá, azoknak a következők miatt nincs döntő bizonyíték jellege: A csatolt NAV tájékoztatás szerint az alperes 2022. április 27-én helyesbítő adatszolgáltatást, május 2-án önellenőrzést nyújtott be. Ezek azonban a járulék bevallással voltak kapcsolatosak, semmi közük nincs a hivatkozott változásbejelentő adatlapokhoz. Hangsúlyozta, a változásbejelentő lapok valós dátuma sem azonos az alperes által hivatkozottakkal. Kiemelte továbbá, az alperes valótlanul hivatkozott az adatlapok tartalmára is. A 2022. április 27-én kiállított adatlapon ugyanis az szerepel, hogy a jogviszony vége 2022. április 25., azaz e körben semmilyen javítás nem történt ekkor. A 2022. június 14-én kiállított adatlapon szerepel a jogviszony végeként a 2022. május 27-i dátum. Az alperesi beadványokkal ellentétben tehát a javítások nem akkor és nem olyan módon történtek, ahogy arra hivatkozik. Utalt e körben a NAV adatszolgáltatás tartalmára is, mely az általa előbb elmondottakat igazolja.

[67] Megjegyezte továbbá, az alperes kérte az utolsó tárgyalások távollétében történő megtartását, így az arra való hivatkozása alaptalan, hogy nem tudott az ítélethirdetésről.

[68] Álláspontját akként foglalta össze, hogy az alperes jogellenesen megszüntette a munkaviszonyát, úgy jelentette ki, hogy a megszüntetésre irányuló nyilatkozatot nem foglalta írásba, majd utólagosan készített egy rendes felmondást és annak igazolására próbálja elhitetni, hogy az utólagosan gyártott és be nem küldött NAV nyomtatványokkal próbálta helyrehozni a szabálytalanságot. E körben azonban minden alperesi állítást meg tudott cáfolni a NAV-tól kikért igazolásokkal.

Az ítéltábla döntése és annak indokai

[69] A felperes fellebbezése alaptalan, az alperes fellebbezése részben alapos.

[70] Az ítéltábla – az ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülmény fennálltának hiányában – felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdés alapján az erre irányuló fellebbezési kérelemre és fellebbezési ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolta figyelemmel arra, hogy ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a-d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. Ez azt jelenti, hogy az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott rendelkezését csak a fellebbezésekben megjelölt jogszabálysértések, a fellebbezésekben és a fellebbezési ellenkérelmekben előadott érvek mentén vizsgálhatta felül. Azzal tehát, hogy a fellebbező milyen határozott kérelmet és milyen indokkal ad elő, egyúttal kijelöli a másodfokú bíróságtól kért felülbírálat tárgyát és körét. Ehhez kapcsolódóan pedig további korlátot jelent az is, hogy a Pp. 369. §-a meghatározza, a felülbírálati jogkör milyen keretek között gyakorolható.

[71] Az előbbieket hangsúlyozva az ítéltábla a fellebbezésekben és a fellebbezési ellenkérelmekben foglaltakra figyelemmel az alábbiakat emeli ki.

[72] Elsőként az ítéltáblának – az alperes fellebbezési ellenkérelmében foglalt hivatkozásokra figyelemmel – egyrészt azt kellett vizsgálnia, hogy a felperes fellebbezése megfelel-e annak a törvényi követelménynek, hogy határozott és egyértelmű kérelmet tartalmazzon, másrészt azt, hogy a felperes fellebbezésében előadott-e meg nem engedett keresetváltoztatást.

[73] Az ítéltábla álláspontja szerint az alperes tévesen állította, hogy a felperes fellebbezése nem tartalmazott határozott kérelmet. A felperes ugyanis fellebbezésében világosan rögzítette azt a kérelmét, hogy az ítéltábla változtassa meg az elsőfokú bíróság ítéletét és a kereseti kérelmének teljes egészében adjon helyt. Ezzel – a kialakult bírói gyakorlat szerint – határozottan megjelölte, hogy az ítéltáblától milyen döntést kér. Különösen, hogy fellebbezése 4. oldalán pontosan rögzíti a végleges módosított kereseti kérelmeit, ezzel konkretizálva az alperes keresete szerinti marasztalására irányuló fellebbezési kérelmet.

[74] Annyiban helytálló volt az alperes érvelése, hogy a felperes fellebbezése tartalmazott e határozott kérelemmel ellentétes nyilatkozatokat is, az ellentmondásokat azonban az ítéltábla felhívására feloldotta. Utóbbi nyilatkozataiból már egyértelműen kiderül, hogy a felperes fellebbezése azt célozza, hogy az ítéltábla az elsőfokú bíróság által elmaradt jövedelem, mint kártérítés jogcímén megítélt 21 164 eurót 28 611 euróra, szabadságmegváltás jogcímén megítélt 3 916,8 eurót 4 815 euróra emelje fel, illetve az elsőfokú bíróság által elutasított tételekben, azaz 3 124 400 forint elmaradt alapbérben és 2200 euró béren kívüli juttatásban, valamint ezen összegek kamatában is marasztalja az alperest.

[75] Ebből pedig az is következik, hogy a felperes fellebbezési kérelme nem tartalmaz keresetfelemelést, vagyis a felperes – az alperes téves hivatkozásával szemben – nem az elsőfokú bíróság által már megítélt 21 164 eurón felül kéri az alperest elmaradt munkabér, mint kártérítés jogcímén 28 620 euróban marasztalni, hanem e jogcímen az összes követelését jelenti az utóbbi összeg.

[76] Mindezek miatt egyrészt a felperesi fellebbezés nem szenved az alperes által állított tartalmi hiányosságban, másrészt az ítéltáblának nem kellett keresetváltoztatást elutasító végzést hoznia.

[77] A továbbiakban az ítéltábla azt vizsgálta, hogy az alperesi – eljárási szabálysértésekkel kapcsolatos – érvek alapján szükség van-e az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére. Bár az alperes erre irányuló fellebbezési kérelmét másodlagosként terjesztette elő, a Pp. 383. § (1) bekezdésének megfogalmazásából következően az ügy érdemében történő döntésre akkor kerülhet sor, ha az ítélet hatályon kívül helyezésére nincs szükség. A hatályon kívül helyezés iránti kérelem elbírálása tehát a Pp. ezen rendelkezéséből következően szükségszerűen megelőzi az érdemi döntést.

[78] Az alperes fellebbezésében ugyan az elsőfokú bíróság eljárása szabályszerűségének felülbírálatára keretet adó Pp. 369. § (1) bekezdését nem nevesítette, tekintettel arra, hogy a felülbírálati jogkör megjelölése 2021. január 1. napjától már nem kötelező tartalmi eleme a fellebbezésnek, az ítéltáblának vizsgálnia kellett az ide tartozó alperesi hivatkozásokat.

[79] Az ítélet eljárási szabálysértés miatti kötelező hatályon kívül helyezésének eseteit a Pp. 380. §-a sorolja fel. Az itt feltüntetett okokra azonban az alperes nem hivatkozott. Ezért fellebbezési érvei csak a mérlegelhető hatályon kívül helyezési esetkörben voltak értékelhetők.

[80] A Pp. 381. § e körben kimondja, a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét végzéssel hatályon kívül helyezheti és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasíthatja, ha szükséges az elsőfokú eljárás megismétlése vagy kiegészítése, mert az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése az ügy érdemi döntésére kihatott, és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges vagy nem észszerű. E jogszabályi rendelkezés alapján hatályon kívül helyezésére a következő négy konjunktív feltétel egyidejű fennállása esetén kerülhet sor: az eljárás lényeges szabályainak megsértése, az eljárási szabálysértés érdemi döntésre való kihatása, orvoslásának másodfokú eljárásban való lehetetlensége, vagy észszerűtlensége és mindezekkel összefüggésben az elsőfokú eljárás megismétlésének vagy kiegészítésének szükségessége. E feltételek bármelyikének hiánya kizárja az elsőfokú ítélet mérlegelhető hatályon kívül helyezését.

[81] Az alperes fellebbezésében nem adta elő, hogy a tárgyalási időköz be nem tartása, az ítélethirdetés időpontjáról való utólagos értesülés, illetve az alperes távtárgyalás tartása iránti kérelme teljesítésének mellőzése hogyan valósítaná meg az előbb említett konjunktív feltételeket. Az alperes a tárgyalási időköz vonatkozásában nem jelölte meg, hogy az hogyan és mikor sérült volna, illetve annak esetleges sérelme hogyan hatott volna ki az érdemi döntésre. Megjegyzi az ítéltábla, a tárgyalási időköz csak a perfelvételi tárgyalást érintően került szabályozásra, az esetben pedig a peradatok szerint megtartott volt [Pp. 189.§ (2) bekezdés]. Az alperes ugyancsak elmulasztotta annak kifejtését is, hogy az ítélethirdetés időpontjáról történő utólagos értesülés miként sértett eljárási szabályt és ha sértett volna is, az hogyan hatott volna ki az érdemi döntésre. A távtárgyalás mellőzése esetében szintén nem hivatkozott sem a megsértett eljárási szabályra sem az állítólagos eljárási szabálysértés érdemi döntésre való kihatására. Az utóbbival kapcsolatban az ítéltábla arra is rámutat, hogy a Pp. 622. § (1) bekezdése csupán lehetőségként szabályozza az elektronikus hírközlő hálózat útján történő meghallgatás elrendelését, de azt egyetlen esetben sem teszi kötelezővé. Ezért az elsőfokú bíróság nem követett el eljárási jogszabálysértést annak mellőzésével.

[82] Az előbbi alperesi hivatkozások tehát nem vezethettek az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére egyrészt a konjunktív feltételek teljeskörű előadásának hiányában, másrészt a hivatkozások megalapozatlansága miatt.

[83] Az alperes lényegében eljárási szabálysértésre hivatkozott azzal kapcsolatban is, hogy az elsőfokú bíróság a távolléti díj megállapítása során szakkérdésben foglalt állást, valamint anyagi pervezetés tekintetében mulasztott, amikor nem hívta fel az alperest, hogy milyen további módon kellene még igazolnia a szabadság kiadását, illetve megváltását az

által a becsatolt okiratokon túl. Azon kívül, hogy a konjunktív feltételek fennálltának részletes kifejtése ez esetekben is elmaradt, az ítéltábla a következők miatt sem ért egyet az alperes előbbi hivatkozásaival.

[84] Egyrészt a távolléti díj kiszámítása a perbeli esetben nem indokolt szakértői közreműködést, a távolléti díj számításának szabályait ugyanis az Mt. maga tartalmazza, az e szabályok alapján szükséges számítás elvégzése pedig nem igényel különleges szakértelmet.

[85] Másrészt a Pp. 384. § (1) bekezdése kifejezetten rögzíti, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére önmagában nem szolgálhat alapul, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság anyagi pervezetésével nem ért egyet. Kizárólag ezen okból a felek sem kérhetik az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését. Ráadásul a jelen esetben az ítéltábla szerint az elsőfokú bíróság anyagi pervezetése nem volt hiányos az alperes által állított körben, ezért a másodfokú bíróság sem végzett anyagi pervezetést, ami esetleg az ítélet hatályon kívül helyezéséhez vezethetett volna.

[86] Mindezek miatt az elsőfokú ítélet Pp. 381. § alapján történő hatályok kívül helyezésére nem volt lehetőség. Ezért az ítéltábla a továbbiakban az ügy érdemét érintő fellebbezési hivatkozásokat vizsgálta az anyagi jogi felülbírálat körében.

[87] Az anyagi jogi felülbírálat fő szabályait a Pp. 369. § (3) és (4) bekezdése tartalmazza.

A (3) bekezdés felek által nevesített, vagy hivatkozásaikkal érintett alpontjai szerint a másodfokú bíróság felülbíráhatja az elsőfokú bíróság ítélete anyagi jognak való megfelelőségét. Az anyagi jogi felülbírálat során

a) a bizonyítás eredményét okszerűtlennek minősítheti, és ennek alapján a tényállást módosíthatja, kiegészítheti,

b) a fél által az első- vagy másodfokú eljárásban hivatkozott tény megállapítására bizonyítást folytathat le, és annak alapján a tényállást módosíthatja, kiegészítheti,

c) a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést vonhat le, a megállapított tényeket másként minősítheti,

d) jogszabálysértés megállapítása nélkül is felülmérlegelheti az elsőfokú bíróságnak az anyagi jogszabályok szerinti mérlegelési jogkörben hozott döntését.

Az alperes hivatkozásával érintett (4) bekezdés pedig azt mondja ki, a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének, illetve eljárásának az anyagi pervezetéssel összefüggő részét csak az anyagi jogi felülbírálat részeként vizsgálhatja és minősítheti, úgy, hogy egyúttal köteles elvégezni a saját anyagi jogi álláspontja szerint helyes anyagi pervezetést és az ezzel összefüggő intézkedéseket megtenni.

[88] Bár a gyakorolni kért felülbírálati jogkört a már kifejtettek szerint a feleknek nem kell megjelölniük, miután azonban a másodfokú bíróságot – a Pp. 370. § (1) bekezdése és 371. § (1) bekezdés a-d) pontjainak együttes értelmezése szerint – kötik a felek által előadott kérelmek, jogszabálysértések és indokok, a feleknek kell nyilatkozataikat olyan részletességgel előadni, amely alapján a másodfokú bíróság számára egyértelműen beazonosíthatóvá válnak a gyakorolható felülbírálati jogkörök keretei és korlátai.

[89] A felek hivatkozásai alapján a 369. § (3) bekezdés a), b) és c) pont, illetve a (4) bekezdés szerinti felülbírálati jogkörök gyakorlásának szükségessége merült fel. Bár a felperes a d) pontot is megjelölte, az elsőfokú bíróság azonban mérlegelési jogkörben nem hozott döntést, a felperes sem adott elő olyan érveket, amelyek alapján ezen felülbírálati jogkör gyakorlása szükségessé válhatott volna, ezért az ítéltábla ezen jogkör gyakorlásának lehetőségét sem mérlegelte.

[90] Az ítéltábla a 369. § (3) bekezdés a) pontja szerinti felülbírálati jogkör gyakorlásával kapcsolatban már most hangsúlyozza, a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet tényállását e jogkörében akkor módosíthatja, ha a bizonyítás eredményét okszerűtlennek minősíti. A mérlegelés pedig akkor okszerűtlen, ha az ítéletben rögzített tényállás iratellenes, illetőleg, ha az elsőfokú bíróság az adott tényállítások, vagy bizonyítékok alapján nem juthatott volna az általa elfogadott következtetésre, vagyis a tényállás megállapítása során logikai hibát vétett. Abban az esetben azonban, ha a beszerzett bizonyítékok értékelésének eredményeként, a logika szabályai szerint lehetséges volt, vagyis nem volt kizárt az adott tényállás megállapítása, a másodfokú bíróság azt akkor sem bírálhatja felül, ha maga egyébként a bizonyítékok mérlegelése alapján más következtetésre jutott volna. Ez ugyanis a bizonyítékok másodfokú eljárásban történő felülmérlegelésének tilalmába ütközne. Kiemelendő e mellett, hogy a fellebbező fél részéről nem elégséges az okszerűtlen mérlegelésre általánosságban hivatkozni, konkrétan meg kell jelölnie, hogy a bíróság milyen bizonyítékból vont le okszerűtlen következtetést, illetve milyen bizonyítási hiányosságok miatt nem tekinthető az ítélet megalapozottnak.

[91] A fentiek fényében az ügy érdemét illetően az ítéltábla – az elsőfokú bíróság ítéletének logikai sorrendjében – először azt vizsgálta, megalapozottak-e az alperes munkaviszony megszüntetésének idejével és módjával kapcsolatos fellebbezési érvei.

[92] Az alperes – a felperes helyes érvelése szerint – tévesen állította, hogy a felek között ne lett volna vitatott a munkaviszony 2020. április 25-én közös megegyezéssel való megszüntetésében történő megállapodás. A felperes keresetlevélben előadott és a továbbiakban következetesen fenntartott állítása szerint ugyanis az alperes közölt vele szóban egyoldalú jognyilatkozatot a munkaviszony 2022. április 25-ével történő megszüntetéséről, ezen felperesi előadás nyilvánvalóan nem feleltethető meg a közös megegyezés elismerésének vagy nem vitatásának.

[93] Ezzel szemben a felperes fellebbezési ellenkérelmében helyesen hivatkozott arra, hogy az alperes az elsőfokú eljárásban nem tudta bizonyítani a közös megegyezésre irányuló megállapodás létrejöttét. E körben hangsúlyozandó, az alperes a közös megegyezés létrejöttére bizonyítékot nem is terjesztett elő, csupán hivatkozásként adta elő, hogy a szóbeli

megállapodás (tanú 1 neve) és a felperes között jött létre. Ugyanakkor (tanú 1 neve) tanúvallomása a megállapodás tényét nem támasztotta alá.

[94] Annak, hogy a felek között közös megegyezés jött volna létre a munkaviszony 2022. április 25-én történő megszüntetésével kapcsolatban, éppen az az alperesi magatartás mond ellent, hogy később, 2022. május 12-i keltezéssel felmondást foglalt írásba, amit másnap küldött meg a felperesnek. Ez éppen azt az – előbbiekkel ellentétes – alperesi állítást erősíti meg, miszerint a felperes közös megegyezést tartalmazó okirat aláírását megtagadó magatartásából felismerte, hogy közös megegyezés a felek között végeredményben mégsem jött létre.

[95] Az előbbiek alapján a bizonyítás okszerűtlen mérlegelése a közös megegyezés hiányával kapcsolatban nem állapítható meg.

[96] A munkaviszony megszüntetésére irányuló közös megegyezés létrejöttének hiányában nincs jelentősége az alperes azon érvelésének sem, hogy a felperes maga is úgy tekintette, a munkaviszonya megszűnik a kölcsönzési időszak megszűnésével. Ezen alperesi hivatkozásnak az előbbieken túl azért sincs jelentősége, mert az alperes ehhez a hivatkozásához további érvelést nem fűzött, azaz nem adta elő, milyen, az elsőfokú bíróságtól eltérő jogkövetkeztetés levonása érdekében tette meg ezen állítását, abból a másodfokú bíróságtól milyen jogkövetkeztetés levonását várja a munkaviszony megszüntetése és az esetleges jogellenesség jogkövetkezményei tekintetében.

[97] Hasonló okból nem vezetett a munkaviszony megszüntetésének módjával és időpontjával kapcsolatban eredményre az alperes azon hivatkozása sem, miszerint a felperest írásban és szóban is tájékoztatta, hogy a német törvények szerint legfeljebb 18 hónapig foglalkoztatható munkaerő-kölcsönzés keretében.

[98] Az előbbiekkel kapcsolatban lényeges, hogy a felek nem vitatottan határozatlan idejű munkaszerződést kötöttek, amely nem szűnik meg egy bizonyos időtartam elteltével, hanem annak megszüntetéséhez mindenképpen a felek közös vagy valamelyik fél egyoldali – az Mt. által meghatározott alaki követelményeknek megfelelő – jognyilatkozata szükséges [Mt. 63. § és 64. §].

[99] Az alperes alaptalanul hivatkozott a 22.T.1041. bejelentő és változásbejelentő lapok téves értékelésére is. E körben fontos rögzíteni, hogy az elsőfokú bíróság ezen bizonyítékok figyelembe vehetőségét, illetve bizonyító erejét több oldalról is megvizsgálta. Egyrészt elvetette, hogy azok a kilépő fizetési jegyzékkel együtt értelmezhetők, ezért még a perfelvétel lezárását megelőzően előterjesztett bizonyítékok lennének. Másrészt nem látta fennállónak az utólagos bizonyítás feltételeit, amiatt, hogy a bejelentő és változásbejelentő lapok az alperes részéről hamarabb becsatolásra kerültek, mint azok a felperesi bizonyítékok, amelynek cáfolatára állítólagos utólagos bizonyítékként szolgálnának az alperesi nyilatkozat szerint. Harmadrészt figyelembevételük esetén sem látta az alperesi állítás bizonyítására alkalmasnak azokat, részben azért, mert megítélése szerint nem igazolnák az adminisztrációs hiba tényét, részben pedig azért, mert a felperest viszont ezekkel szemben megilletné az utólagos bizonyítás joga, amely a felperes által becsatolt iratokkal eredményre is vezetett volna.

[100] Az alperes az ítéletben szereplő előbbi okfejtések közül csupán kettőt támadott, azt, hogy a felperes 15. sorszám alatti bizonyítékainak megismerését megelőzően csatolta volna a bejelentő és változásbejelentő lapokat, illetve, hogy azok az adminisztrációs hibát ne tudták volna igazolni.

[101] A felperes fellebbezési ellenkérelmében szereplő helyes hivatkozás szerint ezen érvek esetleges megalapozottságuk esetén is irrelevánsak arra figyelemmel, hogy a bíróság előbbi bizonyíték-értékelésre vonatkozó érveinek csak egy részét érintik, a további érvek azonban önmagukban is alkalmasak annak alátámasztására, hogy a bejelentő és változásbejelentő lapok miért nem tudják bizonyítani az alperesi álláspontot.

[102] Amellett, hogy a fenti okokból az alperesi hivatkozás irreleváns, megjegyzendő, hogy megalapozatlan is. Egyrészt az alperes tévesen állítja azt, hogy a 15. sorszám alatt iktatott felperesi bizonyítékokat a 22.T.1041. számú nyomtatványok részéről történő becsatolását megelőzően megkapta, mivel azokat a bíróság először az alperesi társaságnak küldte meg, nem a jogi képviselőnek. Az elsőfokú iratokon szereplő érkeztető bélyegzők és utasítások tanúsága szerint ugyanis az alperesi gazdasági társaság 2023. január 17-én vette kézhez a felperes 15. sorszám alatt iktatott bizonyítékait, ugyanakkor az alperes részéről a bejelentő és változásbejelentő lapok becsatolására ezt jóval megelőzően, 2022. december 8-án sor került. Helyesen értékelte tehát úgy az elsőfokú bíróság, hogy az alperesi bizonyítékok nem szolgálhattak – utólagos bizonyítás keretében – a 15. szám alatti felperesi bizonyítékok cáfolatára.

[103] Ugyancsak helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság arról is, hogy e nyomtatványok nem igazolnák, hogy a felperes kijelentésére adminisztrációs hiba miatt került sor. Egyrészt a bejelentő és változásbejelentő lapok csupán tényadatokat rögzítenek, a bejelentés, változásbejelentés esetleges adminisztrációs hibában megnyilvánuló okát nem. Így azzal az adminisztrációs hiba sem igazolható. Másrészt a felperes helyes hivatkozása szerint ezen változásbejelentő lapok nem az alperes által előadottakat tartalmazzák. A 2022. április 27-i változásbejelentés ugyanis éppen annak a változásnak a bejelentésére szolgált, hogy a felperes munkaviszonya 2022. április 25-én megszűnt. A munkaviszony megszűnésének időpontja tehát ezzel nem került korrigálásra az alperesi állítással ellentétben. Az a változásbejelentő lap pedig, amely 2022. május 27-i megszűnési időpontot tartalmaz, az alperesi állítással ugyancsak szemben 2022. június 14-i keltezésű.

[104] Helyesen értékelte tehát úgy az elsőfokú bíróság, hogy a vizsgált bizonyítékok érdemi figyelembevétel esetén sem bizonyítanak azt az alperesi állítást, hogy a munkaviszony 2022. április 25. napjával történő megszüntetésének bejelentése adminisztrációs hiba volt és haladéktalanul, 2022. április 27-én megtette az ezzel kapcsolatos korrigáló intézkedéseket.

[105] Az alperesi hivatkozással szemben a NAV igazolás sem az ő állításait, hanem felperes fellebbezési ellenkérelmében rögzített nyilatkozatokat támasztja alá e körben.

[106] Mindezekre figyelemmel az alperes nem tudta eredményesen támadni az elsőfokú bíróság ítéletének azon megállapítását, hogy bár a felek között közös megegyezés nem jött

létre és az alperes írásbeli egyoldalú jognyilatkozatot sem tett a felperes munkaviszonyának megszüntetésére 2022. április 25-én, jogviszonyát mégis – ráutaló magatartással – megszüntette ezen a napon. Ez az elsőfokú bíróság helyes érvelése szerint – az Mt. 42. § (1) bekezdés, 44 § és 22. § (3) bekezdés együttes értelmezéséből következő alaki követelmény megsértése miatt – önmagában a munkaviszony jogellenes megszüntetését jelenti, ezért annak már nem volt jelentősége, hogy utóbb, 2022. május 12-én az alperes felmondást foglalt írásba és így annak sem, hogy az abban rögzített okok valósak és okszerűek voltak-e.

[107] A jogellenesség jogkövetkezményeként megállapított elmaradt munkabérben megnyilvánuló kártérítésösszegszerűségét mindkét fél sérelmezte fellebbezésében, mindketten amiatt, hogy a távolléti díj számítását nem tartották helytállónak, illetve az alperes szerint a bíróság szakkérdésben foglalt állást.

[108] Az Mt. 148. § (1) bekezdése szerint a távolléti díjat

a) az esedékesség időpontjában érvényes alapbér (136. §), pótlékátalány (145. §),

b) az esedékesség időpontját megelőző utolsó hat hónapra (irányadó időszak) kifizetett

ba) teljesítménybér (150. §),

bb) bérpótlék (151. §)

figyelembevételével kell megállapítani.

[109] A (2) bekezdés jelen per szempontjából releváns ba) pontja azt is kimondja, hogy az esedékesség időpontja a munkáltatói felmondás közlésének az időpontja. E rendelkezést értelemszerűen alkalmazva a jelen esetben az esedékesség időpontjának a munkaviszony jogellenes megszüntetésének időpontját kell tekinteni.

[110] A 150. § arról rendelkezik, hogy teljesítménybér esetén hogyan kell a távolléti díjat számítani. Mivel a felperes – a számítása bemutatása kapcsán állítottakkal szemben – teljesítménybérben nem részersült, e rendelkezés a jelen perre nem irányadó. A 151. § viszont igen, ugyanis azt szabályozza, mely bérpótlékokat és hogyan kell a távolléti díj szempontjából figyelembe venni, a felperes pedig más alkalommal levezetett számítása és a becsatolt bérjegyzékek szerint különböző bérpótlékokat kapott. 151. § releváns bekezdései a következőket írják elő:

[111] (1) A távolléti díj megállapításakor a vasárnapi pótlékot, a műszakpótlékot, az éjszakai pótlékot és a 144. § (1) bekezdés szerinti bérpótlékot a (2)–(5) bekezdésben foglaltak szerint kell figyelembe venni.

(2) A vasárnapi pótlékot a távolléti díj kiszámításánál akkor kell figyelembe venni, ha a munkavállaló az irányadó időszakban legalább a vasárnapok egyharmadában beosztás szerinti munkaidejében munkát végzett.

(3) A műszakpótlékot és az éjszakai bérpótlékot a távolléti díj kiszámításánál akkor kell figyelembe venni, ha a munkavállaló az irányadó időszakban legalább a beosztás szerinti munkaideje harminc százalékának megfelelő tartamban műszak- vagy éjszakai bérpótlékra jogosító időszakban végzett munkát.

[112] A fent idézett jogszabályi rendelkezések szerint – időbéres díjazás mellett, de pótlékátalányban történő megállapodás hiányában – a távolléti díjat akként kell számítani, hogy az időbért az esedékesség időpontjában érvényes összeggel kell figyelembe venni és ehhez kell hozzáadni az esedékesség időpontját megelőző utolsó hat hónapban kifizetett, a (2) és (3) bekezdés szerinti feltételek fennállta esetén figyelembe vehető vasárnapi, műszak- és éjszakai pótlékok egy hónapra eső átlag összegét. A távolléti díjnak tehát ilyen esetben van egy alapbér-része és a jogszabályi feltételek fennállta esetén van egy pótlék-része.

[113] A jelen esetben a távolléti díj alapbér-részének összege is kérdéses volt a felek között. A fellebbezésben azonban egyik fél sem adta elő, e körben az elsőfokú bíróság melyik bizonyítékot értékelte tévesen, illetve az általa megállapított mely tényből milyen eltérő jogkövetkeztetésre kellene jutni és milyen okból. Ezért e tekintetben az ítéltábla a Pp. 369. § (3) bekezdésének sem az a) pontja, sem a c) pontja szerinti felülbírálati jogkört nem gyakorolhatta, a b) és d) pont szerinti felülbírálati jogkörök pedig – a már kifejtettek szerint – szakértői bizonyítás szükségtelensége, illetve mérlegelési jogkörben hozott döntés hiánya miatt nem voltak gyakorolhatók. Ennek ellenére az ítéltábla rámutat az alábbiakra:

[114] Az Mt. 45. § (1) bekezdése szerint a munkaszerződésben a feleknek meg kell állapodniuk a munkavállaló alapbérében és munkakörében.

[115] Az Mt. 136. §-a pedig azt mondja ki, hogy alapbérként legalább a 153. § (1) bekezdés szerinti munkabért kell meghatározni (minimálbér vagy garantált bérminimum). A (2) bekezdés értelmében pedig az alapbért időbérben kell megállapítani.

[116] Az előbbiek egybevetése alapján tehát az alapbér az az időbérben meghatározott összeg, amit a felek a munkaszerződésben rögzítenek.

[117] A felperes munkaszerződésének 3. pontja szerint a felperes „besorolási havi bére” 161 000 forint, mely a jelenléti íven leigazolt, ledolgozott munkaórák száma alapján kerül elszámolásra. Arra az esetre, ha a felperes munkafadatait Magyarország területén kívül végzi, a felek ettől eltérő munkabér összeget kötöttek ki, e körben a tájékoztatóban foglaltakra utaltak tovább. A tájékoztató 4. pontja pedig azt rögzítette, hogy a munkabér személyi alapbérként órabér formájában kerül megállapításra, melynek alapja a jelenléti íven ledolgozott órák száma. Ezt a szerződés megkötésekor 10,15 euróban határozták meg. A becsatolt utolsó havi bérjegyzék azonban a németországi munkavégzés tekintetében már 10,88 euró órabért igazol.

[118] Mindezek alapján azt lehet megállapítani, hogy a felperes németországi munkavégzése esetére 2022. áprilisában 10,88 euró/óra alapbér volt irányadó. Helyesen számolta tehát az elsőfokú bíróság a távolléti díj alapbér-részét ezen órabér alapján.

[119] A távolléti díj bérpótlék-eleme vonatkozásában annak van jelentősége, a felperes kapott-e vasárnapi, műszak- és éjszakai pótlékot, ugyanis csak ezek szolgálhatnak a távolléti díj számításának alapjául, ha igen, fennállnak-e azok a feltételek, amelyek figyelembevételüket lehetővé teszik. A fellebbezésben azonban az előbbieket érintően sem adta elő egyik fél sem, az elsőfokú bíróság melyik bizonyítékot értékelte tévesen, illetve az általa megállapított mely tényből milyen eltérő jogkövetkeztetésre kellene jutni és milyen okból. Ezért az ítéltábla e tekintetben sem gyakorolhatta a Pp. 369. § (3) bekezdésének a) és c) pontja szerinti felülbírálati jogköröket, a b) és d) pont szerinti felülbírálati jogkörök pedig ez esetben is szakértői bizonyítás szükségletensége, illetve mérlegelési jogkörben hozott döntés hiánya miatt nem voltak gyakorolhatók.

[120] A fentiekkel szemben a felperes helytelenül számolt akként, hogy az utolsó hat havi kifizetéseket átlagolta, ezért az általa megjelölt 2340 euró/hó távolléti díj nem volt figyelembe vehető. Bár arra helyesen hivatkozott, hogy bérpótlék nem csak akkor vehető figyelembe, ha abban a felek megállapodtak, e hivatkozása önmagában azért nem vezethetett eredményre, mert egyrészt a megállapodás hiányát az elsőfokú bíróság nem a pótlék [Mt. 148. § (1) bekezdés bb) pont], hanem a pótlékátalány [Mt. 148. § (1) bekezdés a) pont] vonatkozásában értékelte helyesen, másrészt a felperes a bérpótlék értékelésével kapcsolatban a felülbírálati jogkör gyakorlásához szükséges részletességű nyilatkozatok megtételét elmulasztotta. Ettől függetlenül megjegyzi az ítéltábla, az irányadó időszakot érintő bérjegyzékek nem bizonyítják, hogy a felperes a 151. § (2) és/vagy (3) bekezdés szerint figyelembe vehető bérpótlékekben részesült volna, ebből következően azt sem, hogy az elsőfokú bíróság jogszabálysértően mellőzte volna valamely pótlék távolléti díjba történő beszámítását.

[121] A felperes a másodfokú eljárásban utólagos bizonyítás keretében csatolta a 2022. évi adóbevallását a távolléti díja összegének bizonyítására. Azt azonban az ítéltábla nem vehette figyelembe az utólagos bizonyítás másodfokú eljárásra irányadó, a Pp. 373. § (3) bekezdésében írt feltételei hiányában. Megjegyzi az ítéltábla, az a fent kifejtettek értelmében nem is bír jelentőséggel.

[122] Ugyancsak helytelenül számolt az alperes, aki a tájékoztató 4. pontjában rögzített 10,15 euró/óra összeggel vette számításba az alapbért, figyelmen kívül hagyva az Mt. 148. § (1) bekezdésének azon rendelkezését, hogy az alapbért az esedékesség időpontjában érvényes összeggel kell figyelembe venni.

[123] Mindezek miatt az ítéltábla az elsőfokú bíróság által számítása alapjául vett távolléti díjtól nem térhetett el. Ezért az elsőfokú bíróság által a jogellenesség jogkövetkezményeként elmaradt munkabér, mint kártérítés címén megítélt összeg felső korlátját jelentő, Mt. 82. § (2) bekezdése szerinti 12 havi távolléti díjnak megfelelő összeget sem változtathatta meg.

[124] A megítélt kártérítés vonatkozásában az alperes alaptalanul kifogásolta azt is, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, hogy a felperes kárenyhítési kötelezettségének eleget

tett-e. E körben rámutat az ítéltábla, a Pp. 342. § rendelkezik az érdemi döntés korlátairól. Eszerint egyrészt az érdemi döntés nem terjedhet túl a kereseti kérelmen, az ellenkérelmen és a beszámítási kérelmen, másrészt törvény eltérő rendelkezése hiányában az érdemi döntés nem terjedhet ki olyan jogra, amelyet a fél a perben nem állított. A kárenyhítési kötelezettség teljesítését tehát az elsőfokú bíróság is csak kérelemre vizsgálhatja. Mivel a kárenyhítési kötelezettség teljesítésének figyelembevétele az alperes érdekében áll, e körben a szükséges nyilatkozatok megtétele, kérelmek előadása és bizonyítékok előterjesztése az alperes kötelezettsége, éppen ezért az előbbiek elmaradása vagy sikertelenségének következményeit is ő viseli (Pp. 265. §). Az alperes azonban az elsőfokú eljárásban ilyen hivatkozást nem adott elő, ezért az elsőfokú bíróság helyesen mellőzte a kárenyhítési kötelezettség teljesítésének vizsgálatát.

[125] Az alperes ugyan hivatkozott arra is, hogy kölcsönzés hiányában a 18 hónap maximális időtartam letelte után a felperes magyar foglalkoztatás keretében legfeljebb a magyar garantált bérminimumra lett volna jogosult, azonban ezen állítását a peradatok nem támasztották alá. (tanú 1 neve) tanúvallomása mindössze azt igazolta, hogy munkaerő-kölcsönzés esetén 18 hónap letelte után megszűnik a kapcsolat a partnercéggel, egyéb nyilatkozataiból azonban az nem derül ki, hogy ez a felperes további külföldi foglalkoztatását is lehetetlenné tenné. Ezzel ellenkezőleg arról nyilatkozott, hogy az előbbi szabályról általában tájékoztatják a munkavállalókat, ezzel egyidejűleg arról is, hogy keresnek neki egy másik partnercéget. Ezt megerősítette az a nyilatkozata is, hogy ha 18 hónap eltelik, az nem jelenti azt, hogy automatikusan feltétlenül meg kell szüntetni valakinek a munkaviszonyát, csak a partnercégnél nem dolgozhat. E tanúvallomás tehát nem támasztotta alá azt az alperesi hivatkozást, hogy a 18 hónap eltelté után felperes legfeljebb a magyar garantált bérminimumra lett volna jogosult. Az elsőfokú bíróság tehát helyesen számolta a továbbiakban is a kártérítést a felperes által Németországban elért munkabér alapján.

[126] Mindezek alapján az elmaradt munkabér, mint kártérítés összegével kapcsolatos mindkét irányú fellebbezés eredménytelen maradt.

[127] A távolléti díj összegével kapcsolatban fent kifejtett álláspont kihatott a szabadságmegváltás összegének meghatározására is. Ezért a felperes e körben előterjesztett fellebbezése, amely kizárólag a távolléti díj eltérő számításán alapul, alaptalan.

[128] A szabadságmegváltással kapcsolatos, anyagi pervezetési hiányosságra vonatkozó alperesi hivatkozás miatt e körben az ítéltáblának a továbbiakban abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az elsőfokú bíróság valóban megsértette-e az anyagi pervezetésre vonatkozó kötelezettségét szabályozó eljárási jogszabályi rendelkezéseket.

[129] A Pp. 237. §-a tartalmazza az anyagi pervezetésre vonatkozó szabályokat. Annak (1) bekezdése a hiányos, nem kellően részletezett vagy ellentmondó perfelvételi nyilatkozat esetére írja elő a bíróság közrehatását a hiányosság pótlása, hiba kijavítása érdekében. A (2) bekezdés a bizonyítással kapcsolatos perfelvételi nyilatkozatok tekintetében azt a kötelezettséget rója a bíróságra, hogy a feleket tájékoztassa a bizonyítékok rendelkezésre bocsátása, illetve a bizonyítás indítványozása elmulasztásának, valamint a bizonyítás esetleges sikertelenségének következményeiről, de csak abban az esetben, ha a perfelvételi nyilatkozat nem terjed ki valamely lényeges tény vonatkozásában a bizonyításra, vagy a felek

között vita van abban, hogy valamelyik tény bizonyítása mely felet terheli. A (3) bekezdés a bíróság által eltérően értelmezett jogszabályi rendelkezések, a hivatalból figyelembe veendő tények, illetve a kérelemhez kötöttség körében ír elő anyagi pervezetési kötelezettséget a bíróság számára. A (4) bekezdés pedig ennek eszközeiként a kérdésfeltevést, nyilatkozatra felhívást, illetve tájékoztatást jelöli meg.

[130] Az előbbiekből következően a bíróság anyagi pervezetési kötelezettsége nem terjed ki arra, hogy tájékoztassa valamelyik felet arról, hogy az általa becsatolt bizonyíték nem alkalmas az azzal bizonyítani kívánt tény igazolására. Téves tehát az az alperesi érvelés, hogy a bíróság nem tett eleget anyagi pervezetési kötelezettségének, amikor elmulasztotta felhívni arra, milyen további módon kellene igazolnia a szabadságok kiadását, illetve megváltását.

[131] Az alperes téves hivatkozásával szemben az elsőfokú bíróság helyesen nem fogadta el a körben hitelt érdemlő bizonyítékként a kilépő fizetési jegyzéket. Hangsúlyozandó, az elsőfokú bíróság ítéletében kifejezetten utalt arra, hogy a szabadság kiadásának és megváltásának vizsgálata körében csak a kilépő fizetési jegyzékeket értékelte arra tekintettel, hogy az alperes ezt kérte figyelembe venni. Az ítéltábla egyetért az elsőfokú bíróság azon érvelésével, hogy a május hónapra kiadott szabadságról szóló kilépő fizetési jegyzék a szabadság kiadásának hiteles bizonyítéka nem lehet, ha a munkaviszony valójában már 2022 áprilisában megszűnt. Emellett helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság arra, hogy a fizetési jegyzék a szabadság kiadásának bizonyítására ezen kívül más okból sem alkalmas. Megjegyzendő, hogy ez nem általánosságban, hanem a konkrét esetre vetítve értendő. A felperes ezzel kapcsolatban fellebbezési ellenkérelmében helyesen utalt arra, hogy az óraösszesítők és a bérlapok egybevetése alapján az alperesi álláspont helytelenségére lehet következtetni. Bár a bérlapok a felperesi hivatkozással szemben nem csak a ledolgozott órák kifizetésére utalnak, mert tartalmazznak szabadságra járó díjazást is a legtöbb hónap esetében, ugyanakkor, ha ezek adatait összevetjük az óraösszesítőkkal, akkor valóban az derül ki, hogy a felperes lényegében minden hónapban több órát teljesített, mint amennyit ledolgozottként a munkáltató elszámolt a bérlapokon, sőt annál is többet, mint amit együttesen figyelembe vett ledolgozott óráként és szabadságra, illetve munkaszüneti napra elszámolt óráként. Ez alapján pedig valóban nem igazolható az, hogy a munkáltató ténylegesen kiadta volna a felperes szabadságát.

[132] Helyesen érvelt a felperes fellebbezési ellenkérelmében azzal is, hogy (tanú 2 neve) tanúvallomása alátámasztotta a szabadság ki nem fizetését, míg (tanú 1 neve) erről érdemben nem nyilatkozott.

[133] Az alperes tehát szintén eredménytelenül támadta a szabadságmegváltással kapcsolatos ítéleti rendelkezést.

[134] A 3 124 400 forint elmaradt munkabér (alapbér) iránti kereset vonatkozásában az ítéltábla nem osztotta azt a felperesi hivatkozást, hogy a munkaszerződés 3. pontja és a tájékoztató azt támasztaná alá, hogy a felek megállapodása szerint a felperesnek a német és a magyar minimálbért is meg kellett volna kapnia. A munkaszerződés már többször idézett 3. pontja ugyanis egyértelműen különbséget tesz a Magyarországon, illetve azon kívül történő munkavégzés esetére a felperest megillető munkabérek összegei között. Az első esetre havi

béreként 161 000 forintot rögzít, a második esetre vonatkozóan pedig tovább utal a tájékoztatóra azzal, hogy külföldi munkavégzés esetén a munkavállaló az abban rögzített munkabérre jogosult. A megfogalmazás tehát a két különböző esetre meghatározandó munkabérrel elkülönülten rendelkezik, nem pedig összevontan, a munkaszerződés említett pontjából a felperes érvelésével szemben nem olvasható ki az, hogy külföldi munkavégzés esetén a munkavállaló mindkettőre jogosult lenne.

[135] A tájékoztató érintett 4. pontja ezt még egyértelműbben szabályozza, amikor kifejezetten kimondja, hogy a 10,15 euró munkabér tartalmazza a Magyarországon érvényes forintban meghatározott garantált bérminimum/garantált bér bruttó összegét is. Ez nyilvánvalóan azt jelenti, hogy a németországi munkavégzésre kikötött órabéres elszámolású munkabér „magába olvasztja” a magyar bérminimumot.

[136] Az alperes helyesen hívta fel a figyelmet e körben arra, hogy a felperes személyes meghallgatása során maga is lényegében ekként nyilatkozott, nem vitatva ezen értelmezés helyességét, mindössze megtévesztésére, tévedésbe ejtésére utalt.

[137] Az elsőfokú bíróság azonban helyesen vonta le annak jogkövetkezményét, hogy a felperes a megállapodás ezen részét tévedésre, megtévesztésre hivatkozással nem támadta meg.

[138] A felperes sérelmezte az elsőfokú bíróság ítéletének a béren kívüli juttatás elutasítására vonatkozó ítéleti rendelkezését is, állítva, a „Covid-pénzt” az alperes a német cégtől megkapta, de azt nem utalta tovább részére. Az alperes e körben helyesen hivatkozott arra, hogy a felperes fellebbezésében az előbbiekről csak állítást tett, de sem jogszabályhelyet nem jelölt meg, ami a saját álláspontját alátámasztotta volna, sem tanúvallomásra vagy okirati bizonyítékra nem hivatkozott állításai alátámasztása érdekében.

[139] A másodfokú bíróság ezért a Pp. 370. § (1) bekezdésének megfelelően eljárva, a fellebbezési kérelmek és fellebbezési ellenkérelmek korlátai között gyakorolva a felülbírálati jogkörét nem juthatott arra az eredményre, hogy az elsőfokú bíróság bármilyen bizonyítékot okszerűtlenül értékelt volna vagy a megállapított tényekből téves jogi következtetést vont volna le. Ezért az ítélet megváltoztatásának e körben sem volt helye.

[140] Az alperes a pernyertesség-pervesztesség arányának kiszámításával kapcsolatban azt ugyan tévesen kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem a munkaviszony létesítésekor irányadó 369,03 forint/EUR árfolyamot alkalmazta, az elsőfokú bíróság azonban az arányok meghatározásához alapul szolgáló pertárgyértéket mégis helytelenül számította ki, amit emiatt a Pp. 22. § (3) bekezdésének előírása szerint az ítéltáblának kellett meghatároznia.

[141] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdése azt mondja ki, hogy az illeték alapja a polgári peres eljárásban a per tárgyának, polgári nemperes eljárásban az eljárás tárgyának az eljárás megindításakor fennálló értéke (a továbbiakban együtt: az eljárás tárgyának értéke) a jogorvoslati eljárásban pedig a vitássá tett követelés vagy követelésrész értéke. E megfogalmazásból az következik, hogy az eljárási illeték – és ehhez kapcsolódóan a pernyertesség-pervesztesség aránya – kiszámításakor az

eljárás megindításakor fennálló pertárgyérték az irányadó. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy az eljárás megindításakor érvényes euró árfolyamot kell figyelembe venni, ugyanis a Pp. 22. §-ának (1) bekezdése szerint a per tárgyának értékét forintban kell meghatározni. Az előbbieket megerősíti a Pp. 22. §-ának (2) bekezdése azzal, hogy a per tárgyának az értékét – annak egyidejű valószínűsítésével – a 21. § rendelkezéseinek megfelelően az igényérvényesítés időpontját alapul véve a felperes határozza meg.

[142] A felperes keresetlevelét 2022. május 16-án terjesztette elő, ezért az ezen a napon érvényes euró árfolyamon kellett az euróban előterjesztett kereseti kérelmeket forintra átszámítani.

[143] Az említett napon az euró árfolyam 384,69 forint volt, amely eltér az elsőfokú bíróság által irányadónak tekintett, a munkaviszony megszüntetésének napján fennálló 373,15 forintos árfolyamtól.

[144] Az elsőfokú eljárási illeték számítása helyesen a következő:

Az elsőfokú eljárás szempontjából a per tárgyának értéke [Pp. 512. § (2) bekezdés]):

Elmaradt munkabér, mint kártérítés: 28 611 euró x 384,69 forint/EUR = 11 006 365,59 forint,

Elmaradt alaphér egy évi összege: 1 989 600 forint

Szabadság megváltás: 4 815 euró x 384,69 forint/EUR = 1 852 282,35 forint

Béren kívüli juttatás: 2 200 euró x 384,69 forint/EUR = 846 318 forint.

Mindösszesen: 15 694 565,94 forint.

Az elsőfokú eljárás illetéke [Itv. 39. § (2) bekezdés és 42. § (1) bek. a]):

15 694 566 forint x 0,06 = 941 674 forint

[145] A felperes pernyertessége az elsőfokú eljárásban az alábbiak szerint számítható ki:

A teljes követelés összege:

28 611 euró x 384,69 forint/EUR = 11 006 365,59 forint,

3 124 400 forint

4 815 euró x 384,69 forint/EUR = 1 852 282,35 forint

2 200 euró x 384,69 forint/EUR = 846 318 forint.

Mindösszesen: 16 829 365,94 forint.

A felperes számára megítélt összegek:

21 164 euró x 384,69 forint/EUR = 8 141 579,16 forint,

3 916,8 euró x 384,69 forint/EUR = 1 506 753,792 forint.

Összesen 9 648 332,952 forint.

[146] Az előbbiek alapján a felperes pernyertességének aránya az elsőfokú eljárás tekintetében 57,33 százalék, az alperes pernyertességének aránya pedig 42,67 százalék. Ennek megfelelően pedig a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján a 941 674 forint eljárási illetékből a felperes pervesztességével 401 812 forint, az alperes pervesztességéhez 539 862 forint arányos. A felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosultsága miatt le nem rótt elsőfokú eljárási illetékből az alperes az őt terhelő részt a Pp. 102. § (1) bekezdés alapján köteles megfizetni, a felperes pervesztességéhez igazodó eljárási illeték pedig a 102. § (6) bekezdése alapján marad az állam terhén.

[147] A felek az elsőfokú bíróság perköltség-számítással kapcsolatos eljárását fellebbezésükkel nem támadták, ezért attól az ítéltábla sem tért el. E körben hangsúlyozandó, bár az alperes díjmegállapodás alapján kérte a perköltség megállapítását, a megállapodást az elsőfokú eljárásban nem csatolta, ezért az elsőfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján a pertárgyértékhez és a pernyertesség-pervesztesség arányához igazodóan rendelkezett a perköltség viseléséről.

[148] A pernyertesség-pervesztesség arányának fentiek szerinti megváltoztatása kihatott az alperes javára megítélt perköltség összegére. A 15 694 566 forint pertárgyértékből kiindulva az alperes javára figyelembe vehető perköltség összege ennek 5 %-a, azaz 784 728 forint, amelyet 27 % (212 687 forint) áfa terhel. A perköltség összege áfa-val együtt 997 415 forint. A felperes – pervesztességéhez igazodóan ennek 42,67 %-át köteles az alperes részére megfizetni, ami 425 597 forintot jelent.

[149] A pernyertesség-pervesztesség arányának változása miatt módosította az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének pártfogó ügyvédi díj viselésére vonatkozó rendelkezését is.

[150] Mivel a felperes fellebbezése az alperesnek a teljes kereseti kérelme szerinti marasztalására, az alperes elsődleges fellebbezése pedig a kereset teljes elutasítására irányult,

a másodfokú eljárás szempontjából a pertárgyérték az elsőfokú eljárásban figyelembe vett pertárgyértékkel azonos.

[151] Az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása kizárólag a pertárgyérték elsőfokú bíróságtól eltérő megállapításából és ebből következően a pernyertesség-pervesztesség arányának megváltoztatásából adódott, ezért – a pernyertesség-pervesztesség arányát befolyásoló tételek helybenhagyása miatt – a módosított pernyertesség-pervesztesség arány a másodfokú eljárásban is irányadó.

[152] A másodfokú eljárás illetéke a 15 694 566 forint pertárgyértékből kiindulóan az Itv. 46. § (1) bekezdése alapján 1 255 565 forint. A Pp. 83. § (2) bekezdése és 102. § (1) bekezdése alapján ennek 57,33 %-át köteles az alperes viselni, ami 719 815 forintot jelent, míg a felperest terhelő 42,67 %, azaz 535 750 forint a 102. § (6) bekezdése alapján marad az állam terhén.

[153] Az alperes a másodfokú eljárásban csatolt díjmegállapodást, eszerint a másodfokú eljárásban az elsőfokú eljárással kapcsolatos díjak 80 %-át számítja fel, ami azt jelenti, hogy az eljárásban ellátott feladatokért 240 000 forintot, költségátalányként annak 20 %-át, azaz 48 000 forintot, emellett tárgyalásonként vagy arra készített beadványonként 50 000 forintot igényel. Mivel ez utóbbiakat vagylagosan jelölte meg, és egy tárgyalásra a másodfokú eljárásban sor került, az ítéltábla az erre felszámított 50 000 forintot veszi figyelembe. Az alperes úton töltött időre és fénymásolás költségére is igényelt perköltséget, ezek konkrét összegét azonban nem közölte. A díjmegállapodás tartalmaz még utalást a saját gépkocsi használatára vonatkozó jogosultságra, az alperes jogi képviselője azonban arról nem nyilatkozott, hogy e jogosultságával élt-e és nem adta elő az e költség kiszámításának alapjául szolgáló konkrét adatokat sem.

[154] Az alperes nyilatkozata szerint a jogi képviselő áfa fizetésére köteles, amit az alapidíjra és a tárgyalásokon való megjelenésért való díjra számított fel. A felszámított munkadíjat terhelő áfa összege 78 300 forint $[(240\,000 + 50\,000) \times 0,27]$.

[155] Az alperes teljes figyelembe vehető perköltsége tehát 416 300 forint (240 000 forint alapidíj + 50 000 forint tárgyaláson való megjelenésre járó díj + 78 300 forint áfa + 48 000 forint költségátalány).

[156] A felperes a fentiek szerint meghatározott perköltség 42,67 %-át köteles megfizetni a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján, ami 177 635 forintot eredményez.

[157] A felperest képviselő pártfogó ügyvéd díja tekintetében az ítéltábla csupán a viselés arányáról volt köteles dönten, amit a pernyertesség-pervesztesség aránya alapján tett meg.

[158] Az ítéltábla tájékoztatja az alperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetni. Megfizetés során közleményként fel kell tüntetni a Szegedi Ítéltábla megnevezését, a jelen határozat számát és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

[159] Figyelmezteti az alperest, hogy amennyiben az illetéket annak esedékességekor nem fizeti meg, az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerint késedelmi pótlékot kell fizetnie.

[160] Az ítélet ellen a Pp. 365. § (2) bekezdésében foglaltak alapján fellebbezésnek helye nincs.

Szeged, 2024. február 29.

Dr. Bálint Attila s.k.

Dr. Szöllősiné dr. Tóth Zsuzsanna s.k.

Dr. Telegdy Gergely

s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró